

Bőséges termés kókuszroston

„Már az Ausztrál termelők is kókuszroston termelnek,„

A kókuszrost, amely nem is olyan régen még a kókuszpálma hulladékanyagaként óriási „hegyekben” halmozódott, most egyre növekvő népszerűségű közeg a zöldségek és gyümölcsök, nevezetesen a paradicsom, saláta, uborka, paprika, szamóca és a dinnye hidrokultúrás termesztésében. Már Ausztráliában is sikeresen használják.

Számos környezetvédelmi kérdés segítette a kókuszrost ipar fellendülését. Az édesvíz készletek globális csökkenése növelte az érdeklődést a kókuszrost iránt annak vízmegtartó képességei miatt Ausztráliában. Mindemellett az a tény, hogy a növénykultúra végén a közeg kiválóan felhasználható talajjavításra, megfelel a napjainkban már általánosnak mondható igényeknek, amelyet a megújuló erőforrások és az újrahasznosított vagy komposztált anyagok iránt támasztunk.

Paradicsom

Ausztrália legnagyobb és legfejlettebb paradicsomtermelő üvegháztelepe a Costa csoport tulajdonában lévő 'Top of the Ranges Tomatoes'. A csúcstechnikájú üzem összesen 10 ha-on helyezkedik el, felosztva téli és nyári termesztésre, ezáltal optimális termesztési feltételeket teremtve a fűtős paradicsom egész éves termesztéséhez. Mióta a termelés 2005 augusztusában megkezdődött 6 millió kilogrammos éves hozamot értek el és a tervek szerint jövőre megduplázzák a termeszőfelületet. A termést Ausztráliában és világszerte is értékesítik „Blush” márkanév alatt. A növények hidrokultúrás termesztése a Galuku cég által előállított kókuszrost paplanon történik. Az üvegház vezetője, Godfrey Dol, 20 éves hidrokultúrás termesztési tapasztalattal rendelkezik, amelyet az Egyesült Államokban és Szaudi-Arábiában szerzett. Dol úr elmondása szerint a nyári időszakban a kókuszdiórost rendkívül kedvező hatású a növények számára különösen a melegebb klímájú vidékeken mind vízforgalmi, mind pedig szerkezeti tulajdonság szempontjából. A magas víztartó kapacitásának köszönhetően a terméskötődés idején a kókuszrost a vegetatív növekedést segíti elő, különösen a kultúra korai szakaszában, amit a termelő a közeg szárazabb tartásával és a tápoldat EC-jének növelésével ellensúlyoz, így téve generatívabbá a növényt. A növénytermesztő telep évente 50.000 db 15 literes paplant használ fel, amelyet az első csöpögtetés során kalcium és vas tartalmú tápoldattal történő feltöltéssel puffernak. Minden paplanon 6 növényt helyeznek el az 1 éves termesztési ciklus alatt, amely 40 hét terméshozó időszakot foglal magába. A 3db növény/m²-es ültetési sűrűség mellett az átlagos hozam 60 kg/m². Dol úr elmondása szerint a legfőbb kezelési probléma a kókuszrost túlnedvesedésének megakadályozása volt, ezért a durvább frakciójú keverék alkalmazására tért át és jelentősen lecsökkentette az öntözések számát a korai vegetatív növekedési fázisban.

Uborka

Tony Hatem a T&W Greenhouse Supplies-től a fűrészpóros és földkeverékben történő uborkatermesztésről tért át a kókuszrost paplanra. Elmondása szerint az első időszakban neki is okozott némi gondot a tápoldatozás. „*Meg kellett tanulnunk hogyan kezeljük és hogy kevesebb tápoldatot juttassunk ki télen, mivel az uborka nagyon érzékeny a túl sok vízre.*” Amikor azonban sikerült megszoknia megkedvelte a kókuszrostot, mivel tisztább és kevesebb betegség problémát okoz a többi közeghez képest. Úgy érzi, hogy a fűrészpóros használta „túl sok fa kivágását eredményezi” és a kókuszrostot nagyon természetes közegnek találja.

Paprika

A kaliforniai paprikát termelő tasmaniái New Life telep termelési vezetője, Chris Stafferton vezetésével 1 ha fólia alatt történik a termelés és további 1,8 ha üvegház építése van folyamatban. „*A vállalkozásunk pár éve fűrészpóron történő paradicsom-termeléssel indult el. Mivel azonban a fűrészpórt magunk töltöttük zsákokba, ezért egészségügyi és munkavédelmi gondok merültek fel.*” - mondja Stafferton. Ezek után kezdték használni a kókuszrostot. „*Beleillett a profilunkba és a kókuszrost paplanok lehetővé teszik az növényház gyors berendezését a kultúraváltáskor*” -mondja. A műanyag zsákokat ugyan nem hasznosítják újra, de kedveli magát a tény, hogy a kókuszrost újrahasznosítható, mint földkeverék alapanyag vagy

talajjavító. A palántákat jelenleg kőgyapot vetőelemben szaporítják, de a jövőben a kókuszrostot is ki akarják próbálni.

Előnyök

A termelők és számos független ausztrál szaktanácsadó megerősíti a kókuszrosthoz fűződő legtöbb pozitív tapasztalatot, mint pl. a víztartó-képességét és a léporozitását. Vízből akár a saját súlyának a nyolcszorosát tudja felvenni és azt jól meg is tartja. Könnyen újranedvesíthető, nem zsugorodik össze, nem reped meg, nem kergesedik, valamint soha nem válik víztaszítóvá. A kókuszrost jó léporozitása lehetővé teszi a gyökerek jó levegőzöttségét és a hajszálgökerek fejlődését, a gyorsabb csírázást, gyökeresedést és növekedést. Azok az Ausztrál termelők, akik a kókuszrostot a zöldsépalánták, kézbenoltott rózsaoaltványok és egyéb dísznövények nevelésére is használják, mind egyetértenek abban, hogy a kókuszrost használata kiváló eredményeket nyújtott. Ezenkívül, mivel a kókuszrost rendkívül lassan bomlik le, egyes hidrokultúrás rózsatermesztők akár 5 évig is termesztenek benne. Azt követően a termesztőpaplanokat a zöldségtermelők használhatják tovább.

Új technológia

Dauids szerint a jövőben az új technológiák alkalmazása a kulcs a sikerhez. A vezető nyersanyag-előállítók azt a kifinomult szitáló eljárást alkalmazzák, amely segítségével a különböző méret szerinti frakciókat szétválasztják, különböző termékeket alkotván különböző kultúrák számára. Elmondása szerint az ellátás javításának a kulcsa a mechanikus szárítás olcsó és energiatakarékos megoldása. Jelenleg a kókuszdió részeinek külön történik a feldolgozása. *„A jövőben lehet, hogy olyan helyzetbe kerülünk, hogy az egész kókuszdiót meg kell vásároljuk”* -mondja Dauids. A Galuku már rendelkezik egy kísérleti integrált kókuszdió feldolgozó üzemmel, amely energiellátását a kókuszshéj faszénné történő átalakítása fedezi.

Kezelési kérdések

Szaktanácsadói szolgálat a vízvizsgálattal és műtrágyázási recepttel nyújt segítséget, amit a termelők a saját kultúrájukhoz és termesztés-technológiájukhoz igazít. Az útmutató tartalmazza a közeg tápoldattal történő feltöltését, a növény indításához, vagy igény szerint a további fejlődési stádiumhoz igazított tápoldatozási receptet. A termesztés során célszerű a termesztő közeg és az elfolyó drén pH és EC-értékét rendszeresen mérni és rögzíteni, valamint folyamatos laboratóriumi vizsgálatot készíttetni. A kókuszrost rendkívül magas víztartókapacitása miatt a cserepes- és hidrokultúrában történő felhasználás esetén mind hangsúlyozzák az öntözési menetrend megfelelő módosítását a túlnedvesedés megelőzése érdekében. A kőgyapottal összehasonlítva a kókuszroston nevelt növények általánosságban ritkábban, de nagyobb vízádagokkal történő öntözést igényelnek. Az előállítók különféle kókuszrost keverékeket ajánlanak adott kultúrákra.

A minőségi termékek kínálata szűkülhet

A kókuszrost előállító üzemek gombamód szaporodnak, különösen Sri-Lankán és India déli részén, ugyanakkor Indonézia, Malajzia és a Fülöp-szigetek is rendelkeznek az előállításához szükséges potenciállal. A kókuszrost a kókuszdió parás külső héjának porszerű, szemcsés anyagából származik, ami a hosszú rostokat tartja össze a héjban. Ebből a porszerű anyagból mosás, szárítás, rostálás és osztályozás után válik kókuszrost. Ezután téglá, bála vagy paplan formába tömörítik össze, majd raklapozás és zsugorfóliás csomagolás után szállítják. A kókuszrost minősége számos tényezőtől múlik, amelyek között talán a legfontosabb az előállítás módja, higiéniai szabályok követése és a minőségbiztosítás. A forgalmazók készségesen nyújtanak információt ezen témakörön belül is.

A Pro Horto Kft. továbbra is vezető szerepet tölt be a kókuszrost magyarországi forgalmazásában. Széles termékpalettával és szaktanácsadási rendszerünkkel örömmel állunk a Kedves termelők rendelkezésére, hiszen feladatunknak érezzük, hogy a magyar kertészet a versenyképességét megőrizze. Ezennel szeretnénk köszönteni minden Kedves termelőt!

Kellemes Ünnepeket és Sikerekben Gazdag Új Évet Kíván a
Pro Horto Kft.